

Найкращий намет (скорочено)

Ярослав Стельмах

Ярослав Стельмах

Повість "Найкращий намет"

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Приїхали! Що не кажіть, а у таборі було добре. Ми з Митьком Омельчуком спершу їхати не хотіли, але наші плани із планами батьків не співпали. Тільки-но автобус нас привіз, як між водієм і дядечком в спортивних штанях суперечка: виявляється, дітей завозити треба тільки післязавтра. Не знаю, чим закінчилась сварка, бо звернув увагу на білявого хлопчика, який на колінах тримав чемодан з акордеоном. Митько ще пожартував, що якби хлопець грав на піаніно, то взяв би лише передок, самі клавіші.

Десять хвилин ми стояли, бо дядечко кудись побіг, а потім з'явився Сергій Анатолійович – фізкультурний організатор. Він розповів, що табір новий, відкриття – післязавтра. І поки прибудуть нові піонери, ми активно допоможемо будівникам закінчити всі роботи, своїми власними руками. А потім на нас чекає цікавий відпочинок: конкурси, походи, військова гра, пісні біля вогнища та навіть самбо. На всі ці його слова хлопчик з акордеоном тихо бідкався про те, куди він потрапив. Митько нагрімав на хлопця, щоб не нив. Хлопця звали Славусик.

Потім було знайомство з вожатою – Іриною Василівною. Вона записала у зошит усіх двадцятьох сімох дітей, які приїхали. А згодом ми готували житлову площу: носили ліжка, розпинали намети. Старші хлопці мали жити у справжніх військових наметах. Нам з Митьком і Славком дістався намет номер три, із двома віконцями.

Далі довелося розвантажувати дошки з машини. Митько помітив, що ключі залишилися у машині і вирішив разочок диркнути стартером. Машина виявилась на швидкості, і Митько ледь не виїхав на Сергія Анатолійовича. Прибіг начальник і кричав гнати нас з табору втришия.

Після такого неприємного випадку нам доручили безпечну роботу – носити матраци. Ми додумалися, як можна за один раз взяти більше ніж по одному: возити тачкою.

Ввечері на лінійці нам оголосили догану, а потім – подяку.

Перша ніч

Перша табірна лінійка пройшла добре: і начальник, і Сергій Анатолійович були задоволені. Світла в наметах ще не було, але ніхто, навіть дівчата, в будиночки йти не хотіли. У сурму продуділи відбій, і всі розійшлися.

Я, Митько і Славко залишилися в наметі самі, спати не хотілося. Митько спитав:

"Серього, підемо полякаємо дівчат?". Я вдав, що сплю.

Митько у простирадлі побіг до дівчат, а за мить його вже вів начальник табору.

Після такого ми почали розповідати історії: я – про ковбойський фільм, Славко про скрипала Паганіні, який зумів зіграти на одній струні, а Митько хвалився. Що знає дуже цікаву історію, але не дав себе вмовити розповісти. Раптом Митько шепотом почав розповідати історію і вхопив у темряві ногу Славка. Почувся страшенний вереск. Митько виправдовувався, що Славко йому дуже подобається, тому він з ним жартував. Адже, якщо з кимось не хочеться жартувати, значить ця людина йому не цікава.

Після цієї пригоди Славко вирішив заграти на акордеоні. Та не заграв він ще всіх мажорних мелодій, як прибіг сваритися начальник табору.

Я заснути не міг, бо раптом почув чиїсь не прості, а обережні, скрадливі кроки. Коли я розбудив Митька й Славка, ми почали висувати різні версії, що це могло бути. Наприклад, злодій, який хоче вкрати меблі. Ми з Митьком вийшли. А Славко, трохи злякавшись, залишився в тилу. Табір спав, але біля їдальні щось дзенькнуло. Ми побачили незнайомого і рушили за ним, здалося ніби він схлипнув і шморгнув носом. Раптом навперейми незнайомцеві кинулась якась тінь. Митько раптом закричав: "Здавайся! Руки вгору" (Митько трохи перечитався книжок про прикордонників). З'явився і третій (начальник табору): "Омельчук! Стеценко! Знову ви?!". Начальник кричав на них, а коли посвітив ліхтариком на тих двох, то ми побачили Славка із дрючком у руці. Поруч із ним був хлопець з чемоданом. Хлопець говорив, що він Коля Мусюкін з Одеси. Але ми впізнали, що це Генка Биструшкін, наш однокласник. Виявилося, що Генка мав їхати до нас у табір, а його батьки поїхали на море. Та автобус не їхав, бо начальник дзвонив, що не все готово і дітей ще не треба завозити. Вдома в Генки нікого не було, і він сам вирішив добиратися до табору. Генка розпитав, де табір і виїхав автобусом на Житомир, а далі вже пішки йшов і так приبلудився аж вночі. Назвався він Колею, бо налякався, щоб в міліцію не потрапити. Але відтоді Генку всі почали називати Мусюкіним.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Відкриття

Ми навели в таборі порядок: винесли сміття, будівельні відходи.

Начальник табору, Олександр Миколайович, усім дякував. Виступив і Никодим Петрович – бригадир. Майже всю лінійку ми плескали, аж долоні боліли. Потім усіх запросили до піонерського вогнища.

Сергій Анатолійович запалив факел і вручив його Никодимові Петровичу, який запалив величезне вогнище. Табір "Сонячний" відкрито і почався концерт: хто хотів, читав вірші, співав, танцював, розказував історії.

Сергій Анатолійович зробив два кульбіти і три сальто і став на руки, зробив стойку на руках. А Никодим Петрович заспівав:

Дивлюсь я на небо

Та й думку гадаю,—

Йому підгравав на акордеоні Славко.

Митько жалівся, що краще в наметі було б без Славка. А Славко виконав "Турецький марш". Митько позаздрив і розказав "Мені тринадцятий минало", заспівав колискову, а коли ще й сказав: "Глібов. Вовк і Ягня", — всі почали сміятися, адже весь репертуар Митька - зі шкільної програми. Тоді він розказав вірш, якого навчив його дідусь, згодом уже танцював, ледве не потрапивши у вогнище.

Коли Митько вкинув у вогнище шматок автомобільної покришки, яку десь знайшов, всі почали кашляти й чхати. Ми змушені були розійтися.

Конкурс пісні

У таборі мав відбутися конкурс пісні. Митько вважав, що це дуже легко, але Ірина Василівна сказала, що потрібно щось цікаве і гарно виконати. Добре було те, що був свій акордеоніст, але Славко був трохи боягузом і тюхтієм.

Тренувалися співати у лісі. Люська запропонувала ще й піраміду зробити. П'ять днів ми ходили в ліс і там співали, і всім це дуже подобалося. Митько мав нести стілець для Славка, щоб той сів і грав, бо стоячи Славко не міг грати на акордеоні. В день конкурсу Митько попросив мене нести стілець. А сам придумав дещо цікаве: буде стріляти ракетою, яку дістав десь у хлопців.

Почався огляд. Коли прийшла наша черга, я відчув, що все закінчиться не дуже. Перед нами сиділо журі: начальник табору, старша піонервожата і лікар. Коли почали співати, Митько зірвав ракету. Люська на вершечку піраміди захиталась і вся піраміда розвалилась. Запанувала непередбачена тиша, але акордеон грав далі. Я згадав про Славка, який лежав на землі і грав (я забув підсунути йому стілець).

Раптом ми почули крик: "Пожежа!". За кухнею догоряла ракета Митька, кухар уже загасив вогонь. А Славко усе лежав і грав.

Нам присудили останнє місце. Але Славко отримав спеціальний приз, — за те, що не розгубився, бо грав лежачи. Славко мені признався, що грав, бо його придавило акордеоном і не міг встати.

Ловись, рибко!

Приблизно через тиждень проводився конкурс на найкращого рибалку, записувалися у Сергія Анатолійовича. Митькові це сподобалося. Він був упевнений, що отримає перше місце, бо ловив рибу і на мормишку, і на донку, і на спінінг. Сергій Анатолійович не дуже зрадив, що ми теж беремо участь, але вудочки дав. Захотів порибалити і Славко, хоч і Митько насміхався, що в Славка нічого не вийде.

Ввечері Митько дещо придумав: вибрати на березі місце і кинути у воду приманку, а завтра з цього місця наловити багато риби.

Вітька з Вовкою теж таку ідею мали, і закинули макухи. Їх ми побачили, коли вони вже верталися. А вночі і Генка до річки бігав. Усі виявилися такими розумними, як Митько.

Зранку на річці усі повсідалися на свої місця. Лиш один Славко ходив уздовж

берега, але його звідусюди гнали. Але потім знайшов собі місце і всівся на футляр акордеона.

Риба не клювала ні в кого. Лише Сергій Анатолійович спіймав одного пічкурика.

Я здогадувався, що риба просто об'їлася за ніч. Раптом закричав Славко: "Риба, в мене риба!". Зловив він карасика із долоню, і то гачком за хвіст зачепив, коли закидав. Але на стіні в їдальні прикріпили фото і підписали: "В'ячеслав Денисюк — кращий спортсмен-рибалка І зміни".

Пліт

У таборі ми робили все: і конкурси, і змагання, і в ігри грали, і в похід ходили, і навіть полуницю збирали. Але найбільше нас вабила річка, до якої ми не часто ходили.

Після тихої години була спортивна година. Але ми з Митьком непомітно тікали на річку, бо любили природу. А ще більше річку любили, коли зробили пліт. От як це було.

Сусідній табір "Сміливий", котрий знаходився на другому березі річки, мав човни. У нашого табору човнів ще не було. Тому хлопці з сусіднього табору, коли пропливали повз, називали нас "сухопутними пацюками". Нас це дуже ображало.

Одного разу, коли ми з Митьком втекли на річку, побачили, що за водою пливуть дві колоди, аж тут іще дві колоди. За якусь годину ми мали справжнє власне судно, сховали його в очереті.

Наступного дня на нашому плоті серед ріки стояв із жердиною в руках Славко і співав від щастя. Славко вважав, що він знайшов пліт. Митько пояснив, що це наш пліт.

Я, Митько, Генка і Славко плавали на плоті, і він витримав усіх. Славко пропонував навіть намет на ньому поставити. Та сильно відштовхуючись жердиною, Славко повис на ній. Жердина вгрузла у дно, ми думали, що Славко втопиться, але все обійшлося. На березі Славко посушив одяг і більше з нами кататися не ходив.

Несподівана пропозиція

У половині червня мали проводити "Зірницю", спочатку старші загони, потім молодші. Наш четвертий загін мав воювати з п'ятим. Але на вечірній лінійці начальник табору сказав, що до нас хоче звернутися представник табору "Сміливий". Це був той самий рудий хлопець, що насміхався з нас на річці, бо у нас нема човнів.

Його звали Микитою. У своєму таборі він виробляв всяке: над дверима чіпляв посудину з водою, кидав у піч на кухні патрони, підкладав жаб у ліжка товаришів. вночі у радіорубку вмикав магнітофон і на весь табір лунала веселенька мелодія; розпалював піонерські вогнища, які потім не могли загасити три дні; влаштовував такі димові завіси, що одного разу навіть приїхали пожежні машини.

Усі хотіли його спекатись. А коли Микита заявив, що їхній загін хоче провести "Зірницю" із нашим загonom і на нейтральній території, усі вожаті, кухарі, медпрацівник і сторож полегшено зітхнули.

Начальник табору не заперечував проти змагань на річці.

Микита запропонував місце для змагань: нижче річки біля пожежної вишки. Перемогти мала та команда, яка позриває всі погони з команди противника або заволодіє прапором і перебереться з ним на свій берег. Наступного дня ми пішли

дивитися на місцевість. Там був і ліс, який усім сподобався. Ми викопали два окопи, повернулися на берег і стали дивитися на луг. Луг не подобався нікому.

Наступного дня весь загін зібрався, щоб розробити план дій і поділитися цінними думками. Вітька вважав, що нашому загоні слід перебратися на той бік, кинутись в атаку і хапати прапор. Або ж можна сидіти на цьому березі у засідці, а тільки суперники підпливуть – одразу хапати їх. Наталка запропонувала розділитися. Генка придумав підробити кабанячі сліди, щоб вороги не помітили наших слідів. Тоді Митько заговорив серйозно: "Ми із Сергієм вирішили (вирішував він один), що ворог сам вкладає зброю до наших рук. Ви, певно, не знаєте: ми із Сергієм збудували пліт...". Митько пропонує чотирьох хлопцям удосвіта відправитись у глиб ворожої території, пробратись аж до прапора і замаскуватись – залізти на дерево. Я маю сидіти у чагарнику, Генка – в копиці. Наш намет мав спробувати знайти і захопити прапор.

Наталка запитала: "А як же Славко?" (вона вважала його кращим за нас усіх). Митько назвав його розгамузою і не хотів брати з собою. Митько розсердився і сказав Наталці: "Ну і цілуйся тоді із своїм Славком", на що Наталка: "А ти цілуйся із своїм Стеценком або з Мусюкіним". Мені стало шкода Славка.

Всі лягли спати, а Ірину Василівну хлопці попросили розбудити їх раніше.

*Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу.*

Військова гра

Ірина Василівна розбудила нас дуже рано, дала сухий пайок, з нами пішов і Славко. На річці був туман, ми швидко зібрали пліт. Ще мить – і наш пліт пливе в тумані за течією. Коли припливаємо – розбираємо пліт і маскуємо. У грудях був страх. Генко сховався в копиці, а ми із Славком продерлися в густий чагарник, Славко почав їсти, бо зголоднів. Але з солідарності до Митька, що десь там голодний на дереві сидить, ми не їли.

Час ішов. Почалася гра, почулись голоси. Пробігла зграйка хлопців і дівчат. Від лісу бігло троє хлопців із зеленими погонами (наші погони – сині). Хлопець з біноклем із чужого табору виліз на копицю, де сидів Генка.

Хлопець на копиці кликав Генку зі свого табору. А наш Генка виліз з копиці, подумавши, що кличуть його. Генку схопили "зелені" з дрючками.

Що відбувалося на нашому березі, я не знаю. Але раптом вибіг Митько з прапором наших ворогів. За ним гнались чоловік із сім "зелених".

Потім Митько розповідав про свої пригоди: на чужій території він видерся на дуб, під яким опинилися хлопці з ворожого табору. Ці хлопці планували переховати свій прапор саме біля цього дуба. Та виявилось, що лопати у них нема. Поки один стеріг прапор, інший побіг за лопатою. Такої удачі Митько не сподівався. Митько обережно заповз вартовому за спину, зірвав із противника погон і ухопив прапор. Противника ж Митько кинув в окоп.

Митько влетів до нас у кущі. Ми втрьох, не розбираючи дороги, почкурнали

чагарником.

Але від лісу йшло четверо "зелених", це було оточення цілковите. І раптом в голову Славка, скиглія, тюттія, прийшла блискуча ідея. Він зняв з ручки прапор, дав його у руки Митька, а сам вибіг назустріч ворогам. Усі "зелені" побігли за ним, а я зрозумів, що ніхто не знав, що нас у кущах троє, і всі ловили зараз Славка. Шлях до ріки вільний. Митькові також все стало ясно.

Ми прибігаємо у табір, всі кричать "Ура!", і навіть з іншого боку чути тоненьке "Ура!". Це кричить наш Славко, із нашого найкращого намету.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.